

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Β΄. - ΤΕΥΧΟΣ ΙΒ΄.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1880

Οὐκ ἔστι περὶ δέου ἂν θεοτίμου ἀνθρώπου
βουλευσάμετο ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οικείων. (Πλάτ. Θεαγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1880

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

Ἐν βαθεῖ γήρα, ἄγων ἤδη τὸ ὀγδοηκοστὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος, ἀπεβίωσεν ἐσχάτως καὶ ἐκηδεύθη ἐπαξίως τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ περιωπῆς αὐτοῦ, πολλοῦ παρακολουθοῦντος καὶ ἐκλεκτοῦ κόσμου, ὁ πρύτανις τῶν παρ' ἡμῖν ἐλληνοιστῶν καὶ καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ Φίλιππος Ἰωάννου.

Ὁ ἐνεργὸς βίος τοῦ μεταστάντος ἀνδρὸς ὄρχεται ἀμέσως ἀπὸ τῶν πρώτων στιγμῶν τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Νεανίας εἰσέτι, πλήρης ἐλπίδων καὶ θάλπων ἀκμαίαν τὴν πίστιν τῆς ἐλληνικῆς ἀναγεννήσεως, κατῆλθεν ἀπὸ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα, ἵνα προσενέγκῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ τὴν συνεργασίαν εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἀγῶνα. Ὁ Φίλιππος Ἰωάννου δὲν ἦτο ἀνὴρ τῶν μαχῶν, τούτου δ' ἔνεκα ἐλάχιστον ἔλαβεν ὡς στρατιώτης μέρος καθ' ὅλον τὸν ἑπταετῆ πόλεμον, ἀλλ' οὐχ ἦττον αἱ ὑπηρεσίαι αὐτοῦ δὲν ὑπῆρξαν ἀνάξια λόγου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ πατρίς ἡμῶν εἶχεν ἀνάγκην οὐ μόνον τῆς πολεμικῆς ὑπηρεσίας τῶν τέκνων τῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἐργασίας. Κάλλιστα ἤδη κατηρτισμένος ἐν ἀρετῇ καὶ ἐν ἐλληνικῇ παιδείᾳ ὑπὸ τὸν διδάσκαλον Γρηγόριον Κωνσταντᾶν, προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Μιαούλη ὡς ἰδιαιτέρος γραμματεὺς αὐτοῦ καὶ ὡς διδάσκαλος τῶν τέκνων του· ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην διετέλεσε πολὺν χρόνον ἐν τῇ κλεινῇ ναυαρχίδι μάρτυς καὶ ἀγωνιστῆς πολλῶν ναυμαχιῶν, ἀλλὰ καὶ σύμβουλος ἐν τοῖς πολεμικοῖς συμβουλίαις, τοῦ ναυάρχου πολλὴν ἔχοντας πεποίθησιν καὶ ὑπόληψιν εἰς τὴν ἀσφαλῆ κρίσιν τοῦ νεαροῦ γραμματέως του. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ὁ Φίλιππος Ἰωάννου ἐστάλη μετὰ τῶν τέκνων τοῦ ναυάρχου εἰς Μόναχον τῆς Βαυαρίας, ἔνθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσεν εὐδοκίμως σπουδάζων φιλολογίαν καὶ φιλοσοφίαν. Κάλλιστα διαμορφωθείς καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ἦθος, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ἔνθα τὸ ἄρτι ἰδρυθὲν πανεπιστήμιον τοσαύτην ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην τῆς ἐργασίας πάντων τῶν δυναμένων νὰ προσενέγκωσι τὰς ὑπηρεσίας τοῦ πνεύματος αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης. Ἡ διαπρεπὴς θέσις, ἣν ταχέως κατέλαβεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὁ Φίλιππος Ἰωάννου, δεικνύει τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ ἀξίαν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἀξία ἐλογίζετο ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτῆς φύσει, οὐχὶ δὲ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν προσωπικῶν παθῶν καὶ συμφερόντων. Ὁ διαπρέπων ἐλληνοιστῆς, ὁ εὐδόκιμος καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας καὶ διδάσκαλος τοῦ βασιλέως Ὁθωνος κατέστη μετ' ὀλίγον χρόνον καὶ σύμβουλος αὐτοῦ, ἐν τῇ ὑψηλῇ δὲ ταύτῃ θέσει ὑπῆρξεν αἰετοτε αὐστηρὸς καὶ ἀμερόληπτος, ἀξίος τῆς

ὑψηλῆς τιμῆς, δι' ἧς ἦτο περιβεβλημένος, μηδέποτε θυσιάσας τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ἀξιώσεις τῆς ἡμέρας. Περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος ὁ Φίλιππος Ἰωάννου διωρίσθη γερουσιαστής, ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον ἐξερράγη ἡ μοιραία ἐκείνη θύελλα, ἣτις ἔμελλεν ἀνατρέψῃ ἐπὶ τέλους τὴν πρώτην βασιλικὴν δυναστείαν τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος, δὲν ἐκλονίσθη ἐν τῇ πίστει αὐτοῦ, ὡς τοσοῦτοι ἄλλοι φίλοι καὶ εὐεργετηθέντες ὑπὸ τοῦ Ὀθωνος, ἀλλὰ διετέλεσεν ἀτρόμητος ἐν τῇ φιλίᾳ καὶ τῇ ἀφοσίωσει αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, ἅμα τῇ ἐξώσει τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἐν τῶν πρώτων θυμάτων τῆς ὀκτωβριανῆς μεταπολιτεύσεως, ἀπολυθεὶς ἄνευ λόγου ἀπὸ τῆς πανεπιστημιακῆς αὐτοῦ θέσεως, ἀλλ' εἰς ἣν ἐπανῆλθε μετ' ὀλίγον, καθὼς ὑπὸ οὐδενὸς δυνάμενος ν' ἀντικατασταθῇ. Ὡς τοιοῦτος δὲ διετέλεσεν ἐργαζόμενος καὶ διδάσκων μέχρι ἐσχάτων μεθ' ὅλον τὸ βαθὺ αὐτοῦ γῆρας, μηδέποτε ἀποστάς, μηδέποτε καμφθεὶς ὑπὸ τὸ βάρος τῶν χρόνων, ἀλλ' οἶονεὶ ἀναλαμβάνων νέαν ζωὴν καὶ κράτος ψυχῆς καὶ σώματος ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Πρόεδρος τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ἐπὶ εἰκοσαετίαν, συνετέλεσεν ἐξόχως εἰς τὴν πρόοδον αὐτῆς, ἐσχάτως δὲ παραιτηθεὶς ἔνεκα προβεβηκυίας ἡλικίας, ἐξελέγη παμψηφεί ἐπίτιμος αὐτῆς πρόεδρος.

Ὁ Φίλιππος Ἰωάννου ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἀρχαϊκῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, ὧν τὰς φυσιογνωμίας θαυμάζομεν σήμερον ἐν ποικίλῃ Στοᾷ τῆς νέας ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀλλ' αἵτινες δυστυχῶς ἐκλείπουσιν ὁσημέραι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐποχῇ ταύτῃ τῶν ἐπιγόνων. Καὶ ὡς ὁ ἄριστος τῶν παρ' ἡμῖν ἑλληνιστῶν—τὰ «Φιλολογικὰ Πάρεργα» ἔσονταί ἀίδιον τῆς ἑλληνομαθείας αὐτοῦ μνημεῖον—καὶ ὡς καθηγητῆς τῆς φιλοσοφίας, ἔσχε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς συγχρόνου πνευματικῆς μορφώσεως τοῦ ἔθνους. Οὐδὲν δημιουργήσας ἴδιον φιλοσοφικὸν σύστημα, ἦτο ἐκλεκτικὸς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. Δὲν εἶνε ὧδε ὁ προσήκων τόπος νὰ ἐρευνηθῇ τί ἦτο συμφέρον διὰ τὴν φιλοσοφικὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους παιδεύσειν, ἀλλ' ἐν τούτοις ὅ,τι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀδιστακτῶς περὶ τοῦ ἀνδρὸς εἶνε, ὅτι συνεβάλετο τὰ μέγιστα εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς νέας φιλοσοφικῆς ἡμῶν γλώσσης, αὐτὸς ὁ τοσοῦτον ἀκριβῶς διεισδύσας εἰς τὰ σκοτεινὰ μυστήρια τῆς προγονικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας.

Ὁ γέρον Ἰωάννης καταβαίνει εἰς τὸν τάφον, χωρὶς νὰ ἴδῃ συμπληρουμένην τὴν πρώτην τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐλπίδα, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ πραγματοποιούμενον τὸν τελευταῖον τοῦ γῆρατος αὐτοῦ πόθον· ὀδυνηρὰ νόσος παρῆσεν βιαίως εἰς τὸν τάφον τὸν μέχρι πρὸ ὀλίγου θαλερὸν γέροντα, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς μόνος συνέδρεεν αὐτὸν ἔτι μετὰ τοῦ κόσμου δεσμὸς, ἡ σκέψις ὅτι

κλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔμελλε νὰ χαιρετίσῃ ἐλευθέραν τὴν πατρίδα αὐτοῦ ὁ συναγωνιστὴς καὶ ὁ ἐξ ἀπορρήτων τοῦ ναυάρχου Μιαούλη. Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Διδασκαλικοῦ συλλόγου πρὸς ἐκδήλωσιν πένθους καὶ τιμῆς πρὸς τὸν σοφὸν Καθηγητὴν καὶ διδάσκαλον τοῦ γένους ἐξέδοτο κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του τόδε τὸ ψήφισμα :

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον συνελθὼν σήμερον τῇ 30 Μαΐου 1880 εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ γεραροῦ καὶ σοφοῦ τοῦ Πανεστημίου Καθηγητοῦ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ ἐπιφανοῦς Διδασκάλου τοῦ Γένους

Ψ η φ έ ζ ε ι ὁ μ ο φ ῶ ν ω ς

α.) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον θέλει συνοδεύσει τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ μέχρι τοῦ τάφου,

β.) Προσκαλεῖ πάντα τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ μέλη τοῦ συλλόγου νὰ παρακολουθήσωσιν ὡσαύτως τὴν κηδείαν,

γ.) Ἀναβάλλει τὴν συνεδρίασιν τῆς αὔριον εἰδικῆς συνλεύσεως εἰς ἄλλην ἡμέραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1880.

Κ. Ι. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος,
ΑΘ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ,
Ν. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΣ,
Θ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ,
Β. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ,
Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ,
Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ,
Β. ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ Γεν. Γραμματεὺς-